In deze nieuwsbrief *Ondertussen in de archeologie* onder meer aandacht het Jaarplan 2025, de KNA-Leidraad Stenen gebouwstructuren en de ontwerpversies van de herziene KNA Leidraden IVO- Karterend en Proefsleuvenonderzoek. Ook staan we stil bij de herbenoeming van Patrick van Domburg als voorzitter van het CCvD Archeologie en kijken we vooruit naar een nieuwe Kennisdialoog, het ArcheoScienceFest en de jubileumeditie van het SIKB Jaarcongres!

Berichten uit het CCvD Archeologie

Jaarplan Archeologie 2025 vastgesteld

Voor ieder nieuw kalenderjaar stelt het programmabureau van SIKB een Jaarplan op. Hierin worden de actuele trends, de scope en de voorgenomen projecten voor de komende jaren beschreven. Ook lopende projecten en initiatieven, evenals projecten die in 2024 niet zijn uitgevoerd, maken hiervan deel uit.
Het programma Archeologie richt zich in de periode 2025–2026 op de volgende programmalijnen:

1. Kennisuitwisseling en doorwerking van kennis naar de praktijk
2. Een effectief en actueel stelsel
3. Effectiviteit van de instrumenten
4. Bevordering van digitaal werken

Het streven is om - onder voorbehoud van beschikbare projectbudgetten - alle (geprioriteerde) projecten uit te voeren zoals vernieuwing van de KNA Waarderingssystematiek, Fysiek Beschermen en het ontwikkelen van vijf informerende factsheets.

Het CCvD heeft ingestemd met het Jaarplan 2025 en het Jaarplan is inmiddels vastgesteld door het bestuur van SIKB.

Het Jaarplan is hier te raadplegen

Interactieve KNA-leidraad voor Stenen Gebouwstructuren gepubliceerd

De 'KNA-Leidraad Stenen Gebouwstructuren' is nu te vinden op de website van SIKB. We spraken met auteur Ronald van Genabeek over deze nieuwe leidraad. "Bij opgravingen, zowel in binnensteden als daarbuiten, komen vaak restanten van stenen gebouwen aan het licht," legt Van Genabeek uit. "Het gaat vaak om complexe structuren die specifieke kennis vereisen voor interpretatie en documentatie."

Volgens Van Genabeek is er de laatste jaren, vooral door het Convent van Gemeentelijk Archeologen (CGA), een achteruitgang van de kwaliteit van de documentatie van muurwerk geconstateerd. "De belangrijkste oorzaak is het gebrek aan kennis bij sommige onderzoekers, maar ook bij de opstellers van Programma's van Eisen (PvE) en bij archeologen die rapportages beoordelen."

De nieuwe KNA-leidraad is één van de instrumenten om de kennis over het onderwerp te vergroten en daarmee de kwaliteit en bruikbaarheid van het onderzoek te verbeteren. De KNA-leidraad biedt een gedetailleerd overzicht van de meest voorkomende bouwmaterialen en ondergrondse gebouwstructuren, zowel van baksteen als natuursteen. Het helpt onderzoekers in het veld bij het herkennen en interpreteren van deze structuren en geeft aandachtspunten voor de documentatie. Daarnaast kunnen opstellers van PvE's de leidraad raadplegen om hun vraagstellingen beter te formuleren.

De leidraad is digitaal doorzoekbaar ontwikkeld via trefwoorden, zodat relevante informatie eenvoudig te vinden is. Het document is samengesteld door een team van archeologen en bouwhistorici met ruime ervaring in het interpreteren en documenteren van muurwerk bij opgravingen. Naast de leidraad zal de kennis en hoe je dit in het veld kunt toepassen ook via een PASTA- cursus aangeboden worden.

Afbeelding: Archeologie gemeente Alkmaar

Bekijk hier de interactieve pdf van de KNA-leidraad

Openbare reactieronde herziening KNA Leidraden IVO- Karterend en Proefsleuvenonderzoek

De leidraden 'Inventariserend Vooronderzoek (IVO) Karterend' en 'Proefsleuvenonderzoek' waren toe aan een actualisatieslag. Vorig jaar is daarvoor door het CCvD Archeologie een Plan van Aanpak voor vastgesteld. Op basis daarvan is de herziening van de leidraden uitgevoerd. De leidraden zijn gebruiksvriendelijker gemaakt en nieuwe technieken zijn toegevoegd. Het CCvD Archeologie heeft eind maart ingestemd met het voorleggen van de gewijzigde leidraden ten behoeve van een openbare reactieronde. Reacties kunnen tot en met **tot en met 16 mei 2025** worden ingediend bij SIKB met gebruikmaking van het reactieformulier.

Het reactieformulier kunt u mailen naar **info@sikb.nl**.

Afbeelding: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

De leidraden en de reactieformulieren vindt u hier

KNA Handreiking UNESCO 2001

In 2021 heeft het ministerie van OCW het CCvD Archeologie verzocht om in aanloop naar het ondertekenen van het UNESCO 2001 verdrag, invulling te geven aan de uitgangspunten ter bescherming van cultureel erfgoed onder water. Naar aanleiding daarvan is in 2022 de Handreiking 'Waterbodems: bescherming, samenwerking, publiek en wetenschap' ontwikkeld. De ontvangen reacties uit de openbare reactieronde alsmede ingekomen verbeterpunten vanuit Rijkswaterstaat zijn hierin verwerkt. Het CCvD Archeologie heeft eind maart ingestemd met het gebruik van de Handreiking in de archeologische praktijk. Met het vrijgeven van deze Handreiking is er - vooruitlopend op het ratificeren - een instrument waarmee Nederland invulling geeft aan het UNESCO 2001 verdrag.

De schepen voor de walvisvaart in de haven van Zaandam rond 1690. Tekening Arnold de Lange.

Naar KNA Handreiking UNESCO 2001

Herbenoeming Patrick van Domburg als voorzitter CCvD Archeologie

Het CCvD Archeologie heeft in de vergadering van maart ingestemd met de herbenoeming door het SIKB-bestuur van Patrick van Domburg, waarna de benoeming is bekrachtigd door het SIKB-bestuur. De afgelopen vier jaar heeft Van Domburg deze rol met verve vervult en het CCvD is verheugd dat hij het voorzitterschap ook de komende vier jaar op zich wil nemen. We gingen in gesprek met Patrick. ***Lees verder >***

Foto: Patrick van Domburg

Voortgang Programmaraad Archeologie

In het CCvD Archeologie van 11 december 2024 is op initiatief van het bestuur van SIKB gesproken over de mogelijkheid om naast het CCvD een Programmaraad Archeologie in te stellen. Voor andere thema's, zoals bodembeheer en bodembescherming, zijn al Programmaraden actief binnen SIKB. Een Programmaraad heeft een antennefunctie met betrekking tot het functioneren van documenten in de praktijk en signaleert maatschappelijke behoeften en mogelijkheden gerelateerd aan het vakgebied en kwaliteitsborging. Ook draagt de Programmaraad, in het kader van het actueel houden van SIKB-documenten, de zorg voor reflectie en vooruitkijken.

In het CCvD van december is afgesproken dat dit verder wordt verkend aan de hand van gesprekken bij een aantal koepels. Deze gesprekken zijn inmiddels gestart. Ook wordt er gewerkt aan een profielschets voor beoogde leden van de Programmaraad. Het streven is om de Programmaraad in het derde kwartaal van 2025 van start te laten gaan.

Op zoek naar een kleurrijk verleden: nieuwe E-RIHS Kennisdialoog op 8 mei

Mis het niet! Op 8 mei is er weer een boeiende E-RIHS & Vindhetverleden.nu kennisdialoog – dit keer met het intrigerende thema "Op zoek naar een kleurrijk verleden." Tijdens deze kennisdialoog nemen Sasja van der Vaart-Verschoof (prehistorisch textiel), Ineke Joosten (SEM), Marijn Stolk (nieuwetijds textiel) en Art Proaño Gabor (organische kleurstofanalyse) ons mee in de fascinerende wereld van textiel.

Vaak komen textielfragmenten uit archeologische context als kleine, onbeduidende stukjes materiaal aan het licht. Maar als je er goed naar kijkt, en met inzet van technieken, onthullen ze een kleurige wereld vol verhalen. Van kleding en identiteit tot het ambacht van textielproductie en de handel die eeuwen geleden de wereld met elkaar verbond. Kortom, een niet te missen dialoog om je kennis up-to-date te brengen, jezelf te verwonderen, na te scholen en tools en inspiratie mee te nemen voor toepassing in de praktijk.

Eerdere kennisdialogen gemist? Kijk of lees ze hier terug

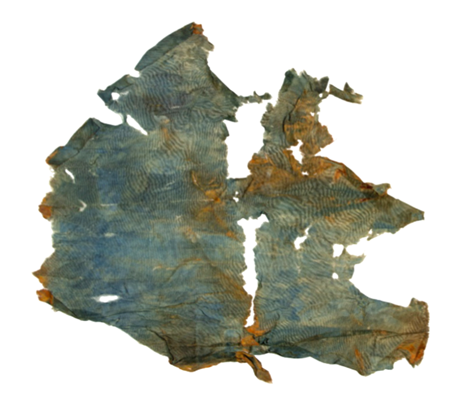

Afbeelding: R. Tousain, Monumenten en Archeologie, Gemeente Amsterdam

Bekijk hier het programma en het aanmeldformulier

Zet 'm in je agenda:
Het Grote ArcheoScienceFest

Bekijk hier de trailer van het ArcheoScienceFest.

Staat vrijdag 27 juni al in je agenda voor je bezoek aan het grote ArcheoScienceFest in en rond Castellum Hoge Woerd in Utrecht?

Dit kennisfestival staat in het teken van het delen van expertise, data en innovatieve tools. Dé gelegenheid om vakgenoten te ontmoeten in de volle breedte van het archeoscience-veld. Buitenlandse topwetenschappers gaan de dialoog aan met Nederlandse collega's over onderwerpen als geogenetica, maritieme geofysica, micromorfologie en het gebruik van multispectrale drones en onderwater-robotica. Daarnaast komen concrete casestudies aan bod, zoals neolithisch aardewerk, bronstijdobjecten, glazen kralen, tandsteen en microresten.

Je kunt kennismaken met het ArchLab, dendrochronologie, 3D, VR en AI. Natuurlijk komen de Archeologie-E-RIHS-projecten en de vindhetverleden.nu kennisdialogen van de afgelopen jaren aan de orde. Ook kun je de sciencemarkt bezoeken en alles horen en zien over de conservering van het Romeinse schip in het Castellum. Dat alles in een festivalsfeer met kraampjes, foodtrucks en muziek.

Sprekers komen uit heel Europa: van Noorwegen tot Italië en van Denemarken tot het Verenigd Koninkrijk. Wil je als eerste de line up ontvangen zodat je je alvast kunt voorbereiden en verheugen?

Meld je hier aan voor het ArcheoScienceFest

---

25 september 2025: Jubileumeditie SIKB Jaarcongres

Op 25 september 2025 vindt de jubileumeditie van het SIKB Jaarcongres plaats in Apeldoorn. Met het thema *Bij de tijd* komen verleden, heden en toekomst van ons vakgebied aan bod. Inspirerende sprekers en verdiepende parallelsessies geven nieuwe inzichten om samen bij de tijd te blijven. Ook zal voor de derde maal de SIKB Studieprijs worden uitgereikt aan een afgerond project, (afstudeer)onderzoek of scriptie binnen de thema's (water)bodem, ondergrond en archeologie. Aan het eind van de dag is er gelegenheid om na te praten en samen het glas te heffen op het jubileum te vieren.

Reserveer 25 september alvast in je agenda. Meer informatie over het programma volgt binnenkort.

Op de hoogte blijven van het SIKB Jaarcongres 2025

Neem een kijkje in de ArcheoAgenda!

ArcheoAgenda.nl is dé plek waar je boeiende cursussen, inspirerende bijeenkomsten en onvergetelijke evenementen op het gebied van archeologie vindt in 2025. Alle activiteiten worden overzichtelijk weergegeven in de maandkalender en voor actorpunten kun je zoeken op categorie. Welkom in de intrigerende wereld van ons verleden!

Archeoagenda.nl